

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyně JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové v právní věci

žalobkyně: **K. V.**, státní příslušnost Ukrajina
v ČR bytem XXX

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu zaevidované pod č. j. XXX jako nepřijatelné dne XXX
takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne XXX její žádost o udělení dočasné ochrany zaevidované pod č. j. XXX z důvodu nepřijatelnosti žádosti, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o udělení dočasné ochrany zaevidované pod č. j. XXX.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 27. 5. 2025, došlou Městskému soudu v Praze dne 4. 6. 2025, domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu zaevidované pod č. j. XXX jako nepřijatelné dne XXX podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (Lex Ukrajina) z důvodu, že jí byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě Evropské unie, konkrétně v Polsku.

Žaloba

2. Z podané žaloby vyplynulo, že žalobkyně uprchla po vypuknutí války na Ukrajině z domovské země. Pochází z města XXX, které je po celou dobu ve středu bojů, z jejího domova nezbylo nic, manžel jí zemřel ve válce. Byla jí udělena dočasná ochrana (DO) v Polsku, tu ale zrušila. Žalovanému o tom předložila potvrzení v polském jazyce spolu s vysvětlením žádosti dne XXX. Žalovaný přesto označil její žádost o DO za nepřijatelnou, zřejmě čerpal z informačního systému Temporary Protection Platform (Platforma), dle kterého má stále udělenou DO v Polsku.
3. Žalobkyně poukázala na § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina a tvrdila, že je toto ustanovení v rozporu s unijním právem, jak potvrdil Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) v rozsudku ze dne 27. 2. 2025 ve věci C-753/23 *Krasiliva* (věc *Krasiliva*) a rozsudky Nejvyššího správního soudu (NSS), které označila a odkázala na ně. Žalobkyně přitom žalovanému doložila ukončení DO v Polsku, učinila tak nezbytné kroky k ukončení pobytového oprávnění v Polsku. Konstatovala, že má unijní právo aplikační přednost a správní orgány mají povinnost použít je z úřední povinnosti.
4. Žalobkyně žádala, aby soud vyslovil nezákonnost zásahu žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu zaevidované pod č. j. XXX jako nepřijatelné dne XXX, zakázal žalovanému pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti žalobkyně o poskytnutí dočasné ochrany.

Vyjádření žalovaného

5. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný zejména poukázal na evidenci *Temporary Protection Platform* (Platforma), dle které je žalobkyně držitelkou dočasné ochrany v Polsku. Důvod nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina je tedy bez dalšího naplněn. Vyjádřil přesvědčení, že postupoval správně. Žalobkyně ani neuvedla, že by byl některý z rodinných příslušníků na území ČR držitelem DO. Žalovaný tedy nemohl uvažovat o udělení dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny. Dále se žalovaný podrobně vyjádřil k rozsudkům NSS navazujícím na věc *Krasiliva* (zejména rozsudky ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42. Podle žalovaného Směrnice a její účel vyjádřený v preambuli zapovídá

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

tzv. druhotný pohyb cizinců, tj. aby se cizinci s již udělenou dočasnou ochranou přesouvali do jiných členských států. Vyjádřil se i k závěrům rozsudku SDEU ve věci *Krasiliva*, v němž jmenovaný soud odpověděl na předběžné otázky Nejvyššího správního soudu ohledně výkladu právních předpisů souvisejících s projednávanou věcí. Podle žalovaného tento rozsudek na případ žalobkyně aplikovat nelze, protože v jejím případě došlo k udělení dočasné ochrany v jiném členském státě, a proto na ni dopadá § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina. Soudní dvůr EU se zabýval skutkově odlišnou situací, kdy žadatelka o dočasnou ochranu v České republice měla současně požádáno o týž pobytový titul ve Spolkové republice Německo, kde doposud nebylo o žádosti rozhodnuto [řešil tedy jen důvod nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) Lex Ukrajina]. Dle žalovaného i nadále není možný druhotný pohyb mezi jednotlivými členskými státy EU osob, jimž byla dočasná ochrana přiznána. Žalovaný navrhl, aby soud položil Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku ohledně souladu § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina s evropským právem a dále vyjádřil nesouhlas se závěry Nejvyššího správního soudu ohledně možnosti sekundárního pohybu osob.

6. Žalovaný žádal, aby soud žalobu zamítl, alternativně, aby soud položil výše uvedenou předběžnou otázku SDEU.

Posouzení věci Městským soudem v Praze

7. Soud o věci rozhodoval bez nařízení ústního jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť účastníci takový postup akceptovali. Soud neshledal důvod provádět ve věci dokazování a za tím účelem nařídit ústní jednání, neboť veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i obě procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v jimi doložených písemnostech, které byly oběma stranám předem známy.
8. Žaloba je přípustná. Soudní dvůr EU v rozsudku *Krasiliva* dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. Ustanovení § 5 odst. 2 Lex Ukrajina je tedy v rozporu s čl. 47 Listiny základních práv EU. Soud proto neaplikoval soudní výluky dle uvedeného ustanovení. Pro úplnost soud dodává, že Nejvyšší správní soud v tomto směru v reakci na rozsudek *Krasiliva* překonal svou dřívější opačnou judikaturu a dovodil, že soudní výluky nelze aplikovat (rozsudek ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42).
9. Žaloba je důvodná.
10. Předně soud uvádí, že Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42 podrobně posoudil (ne)soulad § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina s unijním právem a své závěry přesvědčivě odůvodnil. Městský soud v Praze již tyto závěry následoval například ve svých rozsudcích ze dne 23. 4. 2025, č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 29. 4. 2025, č. j. 3 A 79/2024-46 nebo ze dne 30. 4. 2025, č. j. 17 A 10/2024-50. Soud v nyní projednávané věci neshledal důvod se od již dříve vyslovených závěrů svých i Nejvyššího správního soudu odchýlovat, a proto na ně bude dílem odkazovat a dílem je pro přehlednost stručně zopakuje.
11. Ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li, byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008 č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).

12. První, druhá, čtvrtá a pátá podmínka jsou splněny. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do práv žalobkyně. Svou povahou tento úkon žalovaného, který je nepochybně zaměřen přímo proti žalobkyni, není rozhodnutím a jeho zákonnost je přezkoumatelná v řízení o zásahové žalobě (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS).
13. Předmětem posouzení je tak podmínka třetí, tj. zákonnost postupu žalovaného. Dle žalovaného je žalobkyni zapovězeno získání dočasné ochrany (resp. přesněji oprávnění k pobytu plynoucího z dočasné ochrany – k tomu srov. body 30-34 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42) proto, že její dočasná ochrana v Polsku stále trvá, tedy její žádost je podle něj nepřijatelná z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina.
14. Obecně lze přisvědčit žalovanému, že institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina osobu z dočasné ochrany nevylučuje. Lze mu dát za pravdu i v závěru, že čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany je možné pouze v jednom členském státě (bod 16 Provděcího rozhodnutí). Samotná Směrnice nezakládá držitelům dočasné ochrany bez dalšího právo volby hostitelského členského státu; předně je na členských státech, aby mezi sebou ujednaly, který z nich dané osoby přijme a poskytne jim práva plynoucí z dočasné ochrany na svém území. Z toho plyne, že Směrnice nepředvídá ani právo držitele dočasné ochrany „primární volby“ členského státu, což logicky znamená, že nepředvídá ani právo „sekundární volby“.
15. Členské státy ale v případě osob vysídlených kvůli invazi ruských vojsk na Ukrajinu zvolily odlišný postup. Provděcí rozhodnutí doplnily o Dohodu o vyloučení aplikace čl. 11 Směrnice o dočasné ochraně, který upravuje mechanismus vnitro-unijního nuceného navrácení nelegálně pobývajících držitelů dočasné ochrany do hostitelského členského státu. Režim předvídaný Směrnicí (mechanismus určení, jak budou osoby požívající dočasnou ochranu mezi jednotlivé členské země rozděleny), tudíž u ukrajinských státních příslušníků nelze použít.
16. Nejvyšší správní soud výlukou aplikace čl. 11 Směrnice a právo vysídlených osob zvolit si hostitelský stát plynoucí z čl. 2 odst. 1 Provděcího nařízení vyložil tak, že držitelé dočasné ochrany z Ukrajiny mají právo primární volby členského státu, v němž jim má být poskytnut komplex práv s touto ochranou spojených, a tento režim nutně zahrnuje i volbu sekundární. Tyto úvahy podrobně vysvětlil v bodech 53-70 rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42. Generální výluka aplikace čl. 11 Směrnice znamená nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž legálně. Opačný výklad by smysl výluky popíral. Názor žalovaného, že osoby vysídlené nemají právo druhotné volby hostitelského státu a přesunu mezi členskými státy, proto neobstojí.
17. Městský soud v Praze se v minulosti vyjádřil též k dalším podpůrným argumentům, které žalovaný vznesl v obdobných řízeních, a to například v rozsudku ze dne 29. 4. 2025, č. j. 3 A 79/2024-46 nebo ze dne 30. 4. 2025, č. j. 17 A 10/2024-50. Také s těmito závěry se soud plně ztotožňuje a pouze ve stručnosti je shrnuje.
18. Žalovaný výlukou čl. 11 Směrnice činí spornou s poukazem na jednostranná prohlášení ČR a Německa [příloha Návrhu provděcího rozhodnutí Rady o prodloužení dočasné ochrany zavedené provděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 – Prohlášení Německa a České republiky, dokument Rady č. 11031/24]. Právní irelevanci těchto jednostranných prohlášení se již zabýval

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

Nejvyšší správní soud v rozsudcích č. j. 1 Azs 174/2024-42 (bod 59) a č. j. 1 Azs 336/2024-42 (bod 59). Stanoviskem žalovaného nebyly tyto závěry zpochybněny.

19. Nelze přisvědčit argumentaci žalovaného, že závěr o nemožnosti aplikace důvodu nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina nedůvodně zakládá privilegované postavení žadatelů o dočasnou ochranu. Systém nakládání s vysídlenými osobami dle prováděcího rozhodnutí stanovil *ad hoc* speciální kritéria týkající se tohoto jednoho případu hromadného vysídlení osob. Nejedná se proto o obecné zakotvení příznivějšího právního standardu, než který platí v případě jiných cizinců či občanů EU, jejichž pohyb mezi státy EU podléhá určitým pravidlům. Žalovaný též nepřiléhavě poukazuje na právní úpravu přemísťování osob žádajících o azyl. Na rozdíl od osob žádajících o azyl jsou držitelé dočasné ochrany v odlišném postavení, jelikož se u nich nepočítá s pobytem přesahujícím existenci důvodu pro udělení dočasné ochrany. Není u nich proto dán případný důvod pro přísnější regulaci druhotného pohybu, jelikož jejich pobyt (ať v prvním či druhém členském státě) bude na základě tohoto pobytového titulu vždy pouze dočasný.
20. Žalovaný se mylí též v tom, že možnost druhotného pohybu osob s dočasnou ochranou dovozená Nejvyšším správním soudem odporuje smyslu a účelu směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně nevylučuje možnost podat žádost o dočasnou ochranu poté, co již byla dočasná ochrana žadateli poskytnuta v jiném členském státě, pouze z ní vyplývá, že žadatel by neměl požívat dočasné ochrany ve vícero státech *současně*. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina se týká pouze osob pod *souběžnou* dočasnou ochranou jiného členského státu.

Závěr a náklady řízení

21. Žalobkyní tvrzený zásah spočívá v tom, že jí žalovaný vrátil její žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou z důvodu, že již získala dočasnou ochranu v jiném členském státě. Tento důvod ale pro rozpor s čl. 8 nelze aplikovat. Žalovaný se tudíž dopustil nezákonného zásahu a stále se jej dopouští tím, že žádost žalobkyně věcně neposoudil. Soud proto prvním výrokem rozsudku určil, že tvrzený zásah je nezákonný. Druhým výrokem pak zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobkyně na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
22. O nákladech řízení rozhodl soud třetím výrokem tohoto rozsudku podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyni, jež byla ve sporu úspěšná, žádné důvodně vynaložené náklady nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 27. srpna 2025

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.